

AVRUPA'NIN MAKBUL VE MAĞDUR SİĞİNMACILARI: UKRAYNALILAR VE DİĞERLERİ¹

Hatice KARACA*
Fahrettin TEPEALTI**

ÖZ: İnsanlık tarihiyle yaşıt olan göç, günümüze kadar çeşitli nedenler ve sonuçlarla varlığını sürdürmüş dinamik yapılı bir fenomendir. Ülkelerin ekonomik, siyasal, kültürel ve sosyal dirliğinde derin etkiler yaratabilen göçler, yaklaşık 30 yıldır düzensiz göç hareketleri çerçevesinde uluslararası alanda en çok tartışılan konulardan biridir. Söz konusu insan akınının yöneldiği Avrupa ülkeleri bu hareketliliği sert tedbirlerle engellemeye çalışmakta ve bu durum sığınmacıları daha riskli yollara sevk ettiği için can kayıplarıyla sonuçlanan trajik hadiselerle neden olmaktadır. Ancak Şubat 2022 itibarıyla Rusya ile Ukrayna arasında yaygınlaşan çatışmaların neden olduğu insan hareketliliği, Avrupa ülkelerinin sığınmacı göçlerine yönelik tutumunda farklı bir aşamaya işaret etmektedir. Söz konusu ülkeler, öncekilerin aksine savaştan kaçan Ukraynalı sığınmacılara karşı oldukça insani ve vicdani bir yaklaşım sergilemiş ve bu sayede Ukraynalı sığınmacılar ulaştıkları ülkelerde hızlı ve kapsamlı yardımlara ulaşabilmiştir. Bu çalışmada, Avrupa'ya yönelen Ukraynalı sığınmacılar ile diğer sığınmacılara karşı takınılan ayrımcı tutum konu edilmektedir. Bu çerçevede Avrupa'ya yönelen sığınmacıların geliş, kalış ve geri gönderilme aşamalarında maruz kaldıkları ayrımcılık Avrupa medyasına yansıyan haberler üzerinden ortaya konulmuş ve "diğer" sığınmacıların mağduriyetine vurgu yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Ukrayna, Sığınmacılar, Ayrımcılık

The Acceptable and Aggrieved Asylum Seekers Of Europe: Ukrainians and Others

ABSTRACT: Migration, as old as history of mankind, is a dynamic phenomenon that has continued to exist due to various reasons and consequences until today. Migration, which can have profound effects on the economic, political, cultural and social well-being of countries, has been one of the most discussed issues internationally within the framework of irregular migration movements for approximately 30 years. European countries, towards which this influx of people is directed, have been trying to prevent this mobility with harsh measures, and this situation causes tragic events resulting in loss of life as it pushes refugees to more risky routes. However, the human mobility caused by the widespread conflicts between Russia and Ukraine since February 2022 points out a different stage in the attitude of European countries towards refugee migration. Contrary to their previous practices, such countries have demonstrated a very humane and conscientious approach towards Ukrainian refugees fleeing the war, and thus, Ukrainian refugees were able to access rapid and comprehensive aid in the countries they had reached. In this study, the discriminatory attitude towards Ukrainian refugees and other refugees heading to Europe is discussed. In this context, the discrimination of asylum seekers heading to Europe during their arrival, stay and repatriation stages are presented with the help of the news reflected in the European media, and the unjust treatment to "other" refugees is emphasized.

Key Words: Europe, Ukraine, Refugees, Discrimination.

Makale Türü : Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi : 14.03.2024

Kabul Tarihi : 27.05.2024

¹ Bu makale, 8-10 Mayıs 2024 tarihleri arasında Bitlis Eren Üniversitesi'nde düzenlenen II. Uluslararası Sosyal Bilimler Kongresinde (USBK-2024) sunulmuş bildirinin genişletilmiş halidir.

* Yüksek Lisans Öğrencisi, 200303064@bakircay.edu.tr, ORCID: 0009-0005-8565-2095

** Doç. Dr., İzmir Bakırçay Üniversitesi, fahrettin.tepealti@bakircay.edu.tr, ORCID: 0000000266020640

Giriş

Göç ve insan arasındaki bağıntılılık, insanoğlunun varoluşuna kadar dayanmaktadır. “1,5-2 milyon yıl önce Afrika’dan çıkarak daha ılıman ve tropikal bölgelere giden Hominidler”² ile başlayan bu süreç ilerleyen zamanlarda çeşitli faktörlerin etkisiyle devam etmiş ve özellikle kitlesel nitelik kazanan göçlerden bazıları toplulukların ekonomik, demografik, siyasi ve kültürel yapılarında önemli değişimlere neden olmuştur. 4. Yüzyılda yaşanan ve Batı Roma İmparatorluğu’nun sonunu getiren Kavimler Göçü, Amerika Kıtası’nın keşfedilmesiyle göç olgusuna ilk kez kıtalar arası boyut kazandıran 16. Yüzyıldaki Yeni Dünya’ya göçler, 19. Yüzyılda yoğunluk kazanan Sanayi Devrimi kaynaklı göçler ile 20. Yüzyılda yaşanan I. ve II. Dünya Savaşlarının neden olduğu göçler, bu nitelikteki göç hareketlerine verilebilecek çarpıcı örneklerdir. Bu çerçevede değerlendirilebilecek 21. Yüzyılın en önemli göç olayları ise 2010 yılında Tunus’ta başlayan ve daha sonra Suriye’de zirve yapan “Arap Baharı” kaynaklı kitlesel göçler ile Rusya-Ukrayna arasındaki savaş nedeniyle Avrupa ülkelerine yönelik yaşanan Ukraynalı sığınmacı göçleridir.

24 Şubat 2022’de Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin’in Ukrayna’ya yönelik “özel bir askerî operasyon” ilan etmesi üzerine iki ülke arasındaki sınırlı çatışmalar savaşa dönüşmüş ve yaşananlardan etkilenen Ukraynalılar kitleler halinde Avrupa’ya yönelmiştir. Avrupa Birliği (AB) ise Ukrayna’dan gelecek sığınmacılara kapısının açık olduğunu belirtmiştir. Gelişmiş ekonomileri ve sosyal imkanları nedeniyle daima göç hareketlerinin hedefi olan Avrupa ülkelerinin sergilediği bu tavır dikkat çekicidir. Çünkü söz konusu ülkeler, Rusya-Ukrayna savaşı kaynaklı sığınmacı³ akını öncesine kadar düzensiz göçmenlere yönelik oldukça katı bir tutum takınırken Ukraynalı sığınmacılara karşı oldukça “insani” yaklaşmıştır.

Bu çalışmada, kendini “insan haklarının savunucusu” ve “medeniyetin beşiği” olarak konumlandıran Avrupa’nın, topraklarına yönelen sığınmacılara karşı benimsediği ayrımcı tutum incelenmiştir. Konu, sığınmacıların sahip olduğu uluslararası hukuktan kaynaklı haklarını ne derece kullanabildiklerine odaklanmış, Ukraynalıların ve diğer sığınmacıların muhatap olduğu ayrımcılığı Avrupa medyası üzerinden yansıtmayı amaçlamıştır. Bu çerçevede iki sığınmacı grubunun Avrupa ülkelerine geliş, kalış ve dönüş aşamalarında maruz kaldıkları farkı muameleler konuyla ilgili yapılan haberler üzerinden örneklendirilmiştir.

Dünya’da Göç Üreten ve Göç Alan Başlıca Sahalar

Tarihin ilk zamanlarında doğa karşısında çaresiz kalan insanlar, besin kaynağı arayışı ve doğal afetler gibi sorunlarına çözüm bulabilmek için farklı coğrafyalara göç etmiştir. İlerleyen yüzyıllarda teknolojik gelişme, savaş gibi beşerî etkiler göçün nedenlerini farklılaştırmış ve insanlar siyasal, ekonomik ve sosyokültürel kaynaklı faktörlere bağlı olarak göç etmeye devam etmiştir. Göç ile yapılan yer değişikliği sonucunda, ‘göçe kaynaklık eden (göçü üreten)’ ve ‘göçe hedef olan (göçü alan)’ sahalara; söz konusu hareketlilikten ekonomik, demografik, siyasal, sosyal ve kültürel anlamda etkilenmiştir. Bu durum yapısı gereği siyasi sınır geçişini ifade eden dış göçlerde daha belirgin olarak hissedilmekte ve dünya genelinde yaşanan bu göç

² Fatih Mehmet Berk, “Göç Fenomeni: Tarihsel Perspektif Bağlamında İlk İnsan Göçleri”, OANNES – Uluslararası Eskiçağ Tarihi Araştırmaları Dergisi, 2/2 (2020), s.115-134.

³ Bu noktada sığınmacı ve mülteci arasındaki farkı belirtmekte fayda bulunmaktadır. 1951 Cenevre Sözleşmesi’ne göre mülteci “ırkı, dini, tabiiyeti belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri yüzünden zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korunmasından yararlanamayan veya söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen kişidir” (IOM, 2009). Sığınmacı ise “mülteci olabilme şartlarına uyup uymadığının kararını bekleyen kişilere verilen statüdür”. Sığınmacılar, mülteciler ile aynı haklara sahiptir ancak bu durum bazı ülkelerde değişkenlik gösterebilir (Başak, 2011: 21-27).

hareketliliği giderek artmaktadır. Aşağıda verilen Uluslararası Göç Örgütü'ne ait Tablo 1 de bu tespiti doğrulamaktadır.

Tablo 1. Yıllara Göre Uluslararası Göçmen Sayısı ve Göçmenlerin Dünya Nüfusuna Oranı (1970-2020)⁴

Yıllar	Uluslararası Göçmen Sayısı	Göçmenlerin Dünya Nüfusuna Oranı (%)
1970	84.460.125	2.3
1975	90.368.010	2.2
1980	101.983.149	2.3
1985	113.206.691	2.3
1990	152.986.157	2.9
1995	161.289.976	2.8
2000	173.230.585	2.8
2005	191.446.828	2.9
2010	220.983.187	3.2
2015	247.958.644	3.4
2020	280.598.105	3.6

Görüldüğü üzere son 50 yılda uluslararası göçmenlerin tahmini sayısı sürekli artmıştır. 1970-1985 yılları arası dönemde görece sabit kalan göçmenlerin dünya nüfusuna oranı, 1990 yılı itibarıyla önemli bir artış göstermiştir. Bu durum, Soğuk Savaş Dönemi'nin bitmesine bağlı olarak hareket serbestliği kazanan Sovyet Bloku vatandaşlarının Batı'ya göç etmeleriyle ilişkilidir.⁵ Göçmenlerin dünya nüfusuna oranında önemli bir artış yaşanan diğer bir yıl 2010'dur. Bu yıl Tunus'ta başlayan ve hızla Orta Doğu'ya yayılan "Arap Baharı" kaynaklı gelişmeler, geniş bir alanda istikrarsızlığa neden olarak 21.yüzyılın en büyük göç hareketliliğini başlatmıştır. 2019 yılına gelindiğinde ise tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını, göçmenlerin uluslararası hareketliliğini kısmen azaltmıştır. Öyle ki, yapılan tahminlere göre Covid-19 salgını olmasaydı 2020 yılında uluslararası göçmen sayısının muhtemelen 283 milyon civarında olacağı hesaplanmıştır.⁶ Uluslararası Göç Örgütü'nün (IOM) 2024 yılı tarihli son raporuna göre güncel tahmini uluslararası göçmen sayısı 281 milyona, mülteci sayısı 35,4 milyona ve ülke içinde yerinden edilmiş kişi sayısı ise 71,4 milyona ulaşmıştır.⁷

⁴ Maria McAuliffe ve Anna Triandafyllidou (eds.), World Migration Report 2022 (Cenevre: International Organization for Migration (IOM), 23. Ayrıntılı bilgi için bkz: [Interactive World Migration Report 2022 \(iom.int\)](https://www.iom.int)

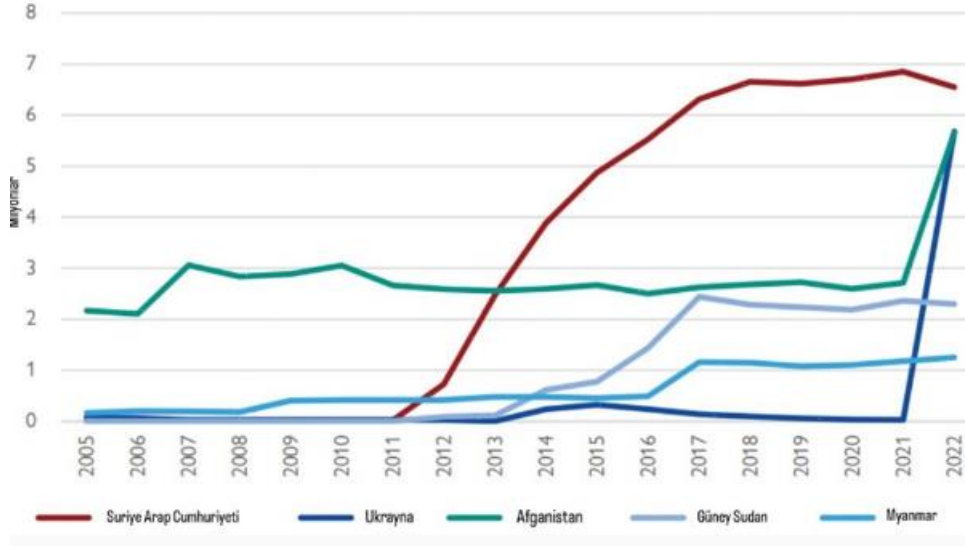
⁵ Bülent Şener, "Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Uluslararası Göç Olgusu ve Ulusal Güvenlik Üzerindeki Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme", Güvenlik Bilimleri Dergisi, 6/1 (2017), s.1-30.

⁶ McAuliffe ve Triandafyllidou (eds.), World Migration Report 2022, 23.

⁷ Maria McAuliffe ve Linda Adhiambo Oucho (eds.), World Migration Report 2024 (Cenevre: International Organization for Migration (IOM), 8. Ayrıntılı bilgi için bkz: [Interactive World Migration Report 2024 \(iom.int\)](https://www.iom.int)

Dünya genelinde mülteci üreten sahalara bakıldığında, başta güvenlik sorunları olmak üzere çeşitli krizlerle mücadele eden ülkelerden oluştuğu görülmektedir. Bu çerçevede IOM-2024 verilerine göre mülteci üreten ilk beş ülke Suriye, Ukrayna, Afganistan, Güney Sudan ve Myanmar'dır.

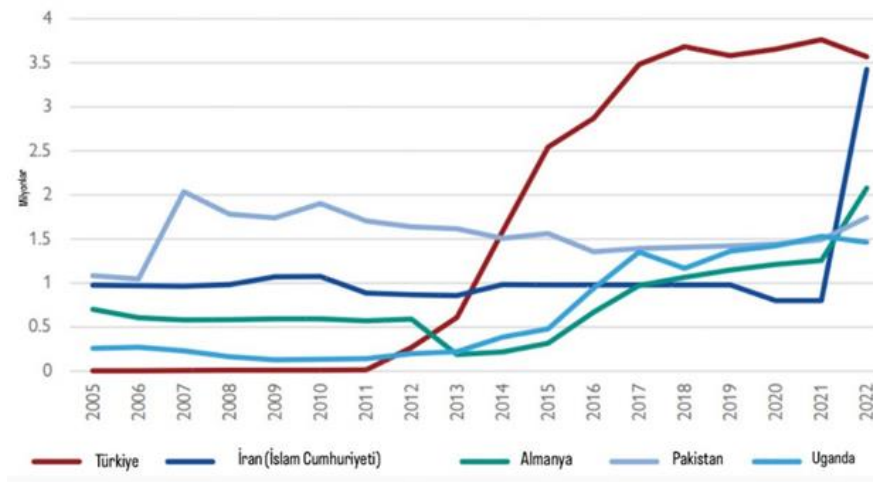
Şekil 1: İlk Beş Menşe Ülkeye Göre Mülteci Sayısı (milyon) (2005-2022)⁸

Buna göre 2010 yılından bu yana çatışmalara sahne olan Suriye, 2022 sonu itibarıyla ürettiği 6,5 milyon mülteci ile ilk sırada yer alırken Rus işgalinin 3. yılına girdiği Ukrayna ve Afganistan'da ise bu sayı 5,7 milyon kişidir. IOM verilerine göre Suriye, Ukrayna, Afganistan, Güney Sudan, Myanmar ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nden gelen mülteciler, dünyadaki toplam mülteci nüfusunun yarısından fazlasını oluşturmaktadır.⁹

Dünya genelinde en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülkelere bakıldığında ise Türkiye, İran, Almanya, Pakistan ve Uganda öne çıkmaktadır.

Şekil 2: İlk Beş Ev Sahibi Ülkeye Göre Mülteci Sayısı (milyon) (2005-2022)

⁸ McAuliffe ve Oucho (eds.), World Migration Report 2024, 43.

⁹ McAuliffe ve Oucho (eds.), World Migration Report 2024, 43.

Türkiye son 7 yıldır olduğu gibi çoğunluğu Suriyeliler olmak üzere ev sahipliği yaptığı 3,6 milyon mülteci ile bu alanda ilk sıradadır. Türkiye'yi ağırlıklı olarak Afganlara ev sahipliği yapan İran (3,4 milyon) ve Pakistan (1,7 milyon) takip ederken Uganda, Rus Federasyonu, Almanya, Sudan, Polonya, Bangladeş ve Etiyopya diğer önemli ev sahibi ülkelerdir. IOM verilerine göre dünyadaki tüm mültecilerin yarısından fazlası bu 10 ülkede ikamet etmektedir.¹⁰

Sığınmacı Göçlerinin Öncelikli Hedefi: Avrupa

Avrupa, tarih boyunca önemli göç hareketlerine mekân olmuş bir kıtadır. Kimi zaman göçe kaynaklık eden Avrupa, özellikle II. Dünya Savaşı sonrası dönemde önemli göç hareketlerinin hedefi haline gelmiştir. İşçi göçleri ile başlayan bu süreç, Soğuk Savaş'ın bitmesiyle Doğu Avrupa kaynaklı göçlerle devam etmiş ve menzili genişleyen insan hareketliliği ve Arap Baharı kaynaklı sığınmacı göçleriyle 2010 sonrası dönemde zirve noktasına ulaşmıştır. Kendine yönelen sığınmacı akınlarını durdurmak isteyen AB ülkeleri ise yaptıkları antlaşmalar temelinde geliştirdikleri iş birlikleriyle önlem almaya çalışmaktadır. Bu çerçevede 1985'te imzalanarak 1999'da yürürlüğe giren ve üye ülkelerin ortak dış sınır uygulamasına geçmesini öngören Schengen Antlaşması; 1990'da imzalan ve sığınmacıların statüsünü düzenleyen Dublin Konvansiyonu, 1993 tarihli Birliğin mevcut göç politikalarının temelini oluşturan Maastricht Antlaşması ile 1997'de imzalanan ve Birliğe göç alanında uluslararası yetki ve sorumluluk veren Amsterdam Antlaşması öne çıkan hukuki düzenlemelerdir.¹¹ Söz konusu antlaşmalar temelinde AB, düzensiz göçle mücadele ederken benimsediği politikaları uygulamak için FRONTEX,¹² Vize Bilgi Sistemi (VIS),¹³ Schengen Bilgi Sistemi (SIS),¹⁴ EURODAC,¹⁵ EUROSUR,¹⁶ ve geri kabul anlaşmaları¹⁷ gibi çeşitli araçlar kullanmaktadır.

¹⁰ McAuliffe ve Oucho (eds.), World Migration Report 2024, 44.

¹¹ Fahrettin Tepealtı, Avrupa Birliği'nin Göç Politikaları ve Türkiye, Ankara: Pegem Akademi Yayınları, 2020, s.93-96.

¹² FRONTEX (European Border and Coast Guard Agency), 26 Ekim 2004 tarihinde AB'nin dış sınırlarında ortak yönetim ve koordineli iş birliğini sağlamak amacıyla kurulmuş ulusüstü bir ajanstır. Ayrıntılı bilgi için bkz: <https://www.frontex.europa.eu/>

¹³ Vize Bilgi Sistemi, merkezi bir bilişim sistemi ve ulusal sistemlere bağlanan iletişim altyapısı sayesinde AB üyesi ülkelerin üçüncü ülkelerdeki konsoloslukları ve Schengen ülkelerinin vize verilerinin paylaşımına imkan sağlamaktadır (Efe ve Arıcı, 2023:180). Ayrıntılı bilgi için bkz: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/visa-information-system_en

¹⁴ Bu sistemin amacı, AB sınırları içinde ciddi suçlara karışan ve AB'de ikamet hakkına sahip olmayan kişilerle ilgili veri toplamak ve bu verileri sınır muhafızları, gümrük, vize yetkilileri ve polis ile Schengen bölgesinde bu bilgilere ihtiyaç duyan adli mercilere ulaştırmaktır (Acar, 2019: 61). Ayrıntılı bilgi için bkz: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/schengen-information-system_en

¹⁵ EURODAC (Avrupa Otomatik Parmak İzi Tanımlama Sistemi), Birlik genelinde güvenliğinin sağlanabilmesi için parmak izi verilerini barındıran bir sistemdir. Bu sayede, gerekli hallerde sığınmacıların ve düzensiz göçmenlerin parmak izleri karşılaştırılabilmektedir (Çetli, vd., 2021: 41). Ayrıntılı bilgi için bkz: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/eurodac_en

¹⁶ EUROSUR (Avrupa Sınır Gözetleme Sistemi), deniz alanlarının güvenliğini sağlamak, sınır denetimi, deniz çevresini korumak, balıkçılık faaliyetlerini denetlemek ve AB'nin ekonomik çıkarlarına etki eden deniz faaliyetleri ile ilgili bilgi sağlamak amaçlarıyla kurulmuştur (Olgaç ve Töz, 2020: 53). Ayrıntılı bilgi için bkz: https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/european-border-surveillance-system-eurosur_en

¹⁷ AB'nin çeşitli ülkelerle imzaladığı bu antlaşmaların amacı düzensiz göçü kontrol altına almak ve düzensiz göçmenlerin kendi ülkelerine veya AB topraklarına gelirken kullandıkları üçüncü ülkelere iade edilmelerini kolaylaştırmaktır (Köse, 2015: 199-200).

AB, aldığı tüm tedbirlere rağmen kendine yönelen kitlesel göçleri istediği seviyede engelleyememiştir. Avrupa'nın hinterlandında yer alan sorunlu bölgelerden ayrılan sığınmacıların farklı güzergahlar kullanarak Birlik üyesi ülkelere ulaşma çabaları devam etmektedir.

Şekil 3. Avrupa Birliğini Hedefleyen Düzensiz Göçmenlerin Kullandığı Güzergahlar¹⁸

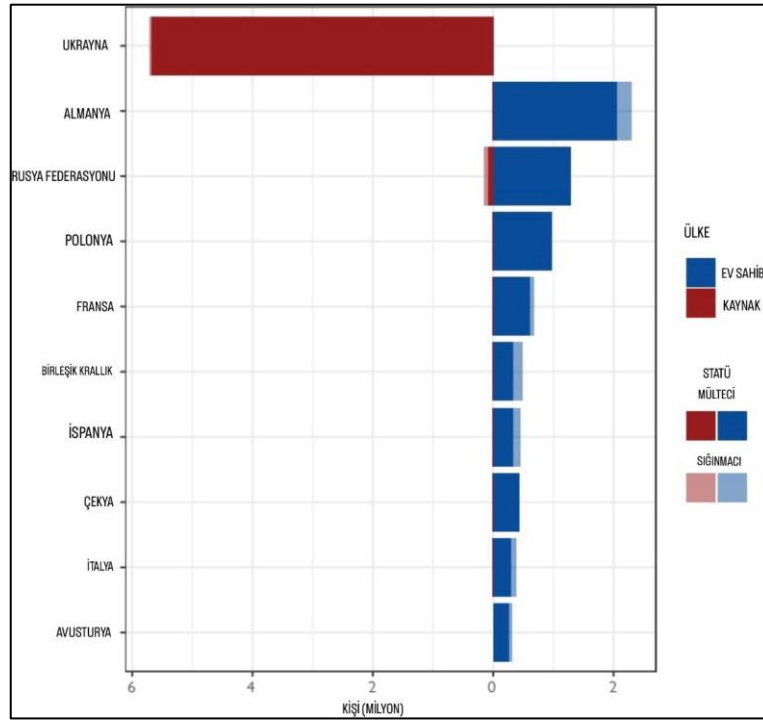

Şekil 3’de görüldüğü üzere AB ülkelerini hedefleyen düzensiz göçmenler 8 güzergahı takip etmektedir. Bunlar, Fas ve Cezayir üzerinden İspanya’ya ulaşan Batı Akdeniz güzergahı, Türkiye üzerinden Yunanistan ve Bulgaristan’a ulaşan Doğu Akdeniz güzergahı, Tunus ve Libya üzerinden Malta ve İtalya’ya ulaşan Orta Akdeniz güzergahı, AB üyesi olmayan Balkan ülkelerinden Birlik üyesi ülkelere ulaşan Batı Balkan güzergahı, Arnavutluk ile Yunanistan arasında gidiş-geliş hareketliliği sağlayan Arnavutluk-Yunanistan güzergahı, Batı Afrika kıyılarından Kanarya Adaları’na ulaşan Batı Afrika güzergahı, Doğu Avrupa sınırlarından AB üyesi ülkelere ulaşan Doğu Avrupa Güzergahı ile deniz yoluyla Karadeniz’e kıyısı bulunan Birlik üyesi ülkelere ulaşan Karadeniz güzergahıdır.¹⁹

Şubat 2022’de Rusya’nın Ukrayna’yı tam ölçekli işgal girişimi, II. Dünya Savaşı’ndan bu yana Avrupa’daki en büyük yerinden edilmelerden birine sebep olmuştur. Milyonlarca Ukraynalı ülkelerini terk etmiş ve 2022’nin sonunda Ukrayna, 5,7 milyon kişi ile Suriye’den sonra dünyada en fazla mülteciye kaynaklık eden ülke olmuştur. Bu dönemde başta Polonya olmak üzere komşu ülkeler yaklaşık 2,6 milyon, diğer Avrupa ülkeleri ise 3 milyon Ukraynalı sığınmacıya sınırlarını açmıştır. Aşağıdaki grafikte Avrupa ülkelerinin kaynak ve ev sahibi olma durumlarına göre sahip oldukları sığınmacı ve mülteci sayıları gösterilmiştir.

¹⁸ Tepealtı, Avrupa Birliği, s.99.

¹⁹ Fahrettin Tepealtı, “Düzensiz Göçle Mücadele Bağlamında Avrupa Birliği’nin Sınır Yönetimi”, Ulusal ve Uluslararası Boyutlarıyla Sınırlar, ed. Anıl Çamyamaç, (Ankara: Adalet Yayınevi, 2023), 128.

Şekil 4: Toplam Mülteci ve Sığınmacı Sayısına Göre İlk 10 Avrupa Ülkesi (2022)²⁰

Buna göre Avrupa’da mültecilere kaynaklık eden ülkeler olarak halen süren savaşın tarafları olan Ukrayna ve Rusya görülmektedir. Büyük çaplı işgale maruz kalan Ukrayna, Avrupa’daki mülteci üretiminde ana kaynak konumundayken Rusya’nın bu alandaki payı çok daha sınırlıdır. Mültecilere ev sahipliği yapan ülkelerde ise Almanya, 2 milyon kişi ile Avrupa’da en fazla sayıda mülteciye ev sahipliği yapan ülkedir. Dünya genelindeki mültecilerin %7’sine karşılık gelen bu mültecilerin çoğunluğunu Ukraynalılar ve Suriyeliler oluşturmaktadır. Rusya, Polonya ve Fransa ise mülteci nüfusuna ev sahipliği yapan diğer önemli Avrupa ülkeleridir.²¹

Avrupa’yı Hedefleyen Sığınmacıların Maruz Kaldığı Ayrımcılığın Medyadaki Yansımaları

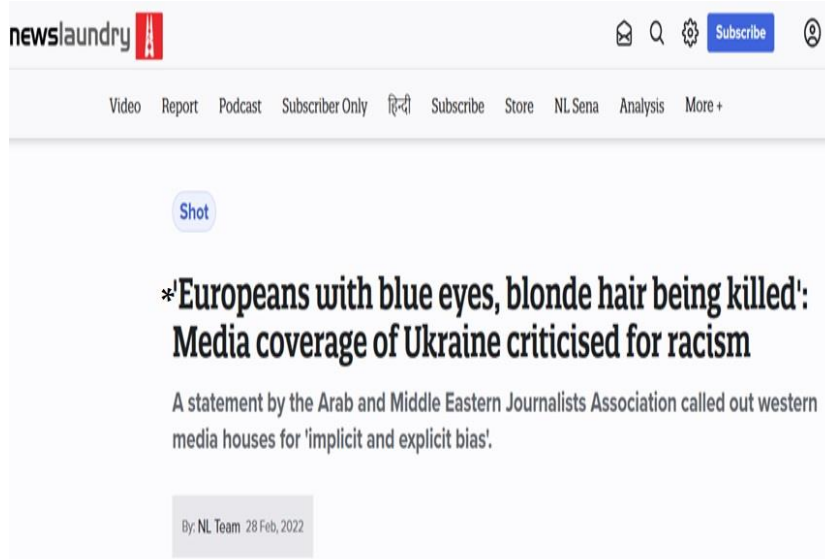
Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolü’nün 3. Maddesinde “Akit devletler, bu sözleşmenin hükümlerini ırk, din veya menşe ülke ayrımı yapmaksızın mültecilere uygulayacaktır”²² denmesine rağmen antlaşmaya taraf olan Avrupa ülkelerine sığınmaya çalışan düzensiz göçmenler, sahip oldukları uluslararası hukuktan kaynaklı haklardan büyük oranda yararlanamamaktadır. Avrupa’yı hedefleyen sığınmacılar, geliş, kalış ve geri gönderilme aşamalarında yaygın biçimde hak ihlallerine maruz kalırken 2022 itibarıyla yaşanan Ukraynalı sığınmacı göçlerinde ise Birlik ülkelerinin oldukça hümanist bir tutum takındığı gözlenmektedir. Bu yaygın ayrımcı tutumun izlerini Avrupa medyasına yansıyan çeşitli haberlerde görmek mümkündür. Bu süreçte Avrupa geneline hâkim olan zihniyeti göstermesi bakımından CBS News muhabiri Charlie D’Agata’nın sözleri bir referans niteliğindedir. D’Agata, yaptığı bir haberde Kiev için “Burası, Irak ya da Afganistan gibi on

²⁰ McAuliffe ve Oucho (eds.), World Migration Report 2024, 79-80.

²¹ McAuliffe ve Oucho (eds.), World Migration Report 2024, 79-80.

²² UNHCR, “Convention and Protocol Relating To The Status Of Refugees”, s.17, [Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees](#) | UNHCR.

yıllardır şiddetli çatışmaların yaşandığı bir yer değil. Burası, böyle şeyleri görmeyi ummayacağınız medeni bir Avrupa şehri”²³ ifadesini kullanmış ve aldığı tepkiler üzerine özür dilemiştir. Avrupa genelinde yaygın olan bu tutuma karşın, söz konusu ayrımcılığa tepki gösterenler de mevcuttur.

Haber 1: *'Mavi Gözlü, Sarı Saçlı Avrupalılar Öldürülüyor': Ukrayna'nın Medyada Yer Alması İrkçilikle Eleştirildi²⁴

Örneğin NewsLaundry'nin 28 Şubat 2022 tarihli haberinde, televizyon kanallarının Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik askeri saldırılarını verirken benimsediği sunum biçimi ile dünyanın farklı bölgelerindeki benzer askeri saldırı haberleri karşılaştırılmış ve kullanılan sunum biçimi “ırkçılık” olarak nitelendirilmiştir. Ancak bu insani tepkilere rağmen Avrupa'ya yönelen sığınmacılar, Ukraynalıların aksine her aşamada ayrımcı bir tutuma maruz kalmaya devam etmektedir.

Sığınmacıların Geliş Aşamasında Maruz Maruz Kaldığı Ayrımcılık

Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolü Madde 33-1'e göre, “Hiçbir Sözleşmeci Devlet, bir mülteciyi, ırkı, dini, tabiiyeti, belirli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi varlığı nedeniyle hayatının veya özgürlüğünün tehdit altında olacağı ülkelerin sınırlarına her ne şekilde olursa olsun geri göndermeyecek veya iade etmeyecektir”²⁵. Ancak Avrupa ülkelerinin medya organları tarafından yapılan haberlerde mültecilerin geri gönderildiği ve antlaşmanın ihlal edildiği görülmektedir. Söz konusu haberler incelendiğinde ihlalin, Avrupalı olmayan sığınmacılara karşı yaygın bir şekilde uygulandığı ve açık biçimde ayrımcılık yapıldığı görülmektedir.

²³ Moustafa Bayoumi, “They Are ‘Civilised’ and ‘Look Like Us’: The Racist Coverage of Ukraine”, The Guardian, 02 Mart 2022, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/mar/02/civilisedeuropean-look-like-us-racist-coverage-ukraine>.

²⁴ NL Team, “‘Europeans With Blue Eyes, Blonde Hair Being Killed’: Media Coverage of Ukraine Criticised for Racism”, NewsLaundry, 28 Şubat 2022, ['Europeans with blue eyes, blonde hair being killed': Media coverage of Ukraine criticised for racism \(newsLaundry.com\)](https://www.newslaundry.com/2022/02/28/europeans-with-blue-eyes-blonde-hair-being-killed-media-coverage-of-ukraine-criticised-for-racism/).

²⁵ UNHCR, “Convention and Protocol Relating To The Status Of Refugess”, s.30.

INTERNATIONAL • GRÈCE

*La Grèce condamnée par la Cour européenne des droits de l'homme après les tirs de gardes-côtes sur des embarcations de migrants

La CEDH a condamné le pays à verser 80 000 euros aux proches d'un migrant syrien mort après avoir été blessé par balle par les gardes-côtes grecs, en 2014.

Par Marina Rafenberg (Athènes, correspondance)

Publié le 17 janvier 2024 à 10h05 · 🕒 Lecture 2 min.

Haber 2: *Yunanistan, Sahil Güvenlik Görevlilerinin Göçmen Teknelerine Ateş Açmasının Ardından Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Tarafından Kınandı²⁶

Le Monde Gazetesi'nin bu haberine göre, 22 Eylül 2014 tarihinde sabaha karşı Yunanistan'ın Pserimos Adası yakınlarında 14 göçmeni taşıyan bir motorlu tekne, Yunan sahil güvenliği tarafından durdurulmak istendi. Tekne durmayınca, sahil güvenlik tekneyi hareketsiz hale getirmek için 20 el ateş etti ve açılan ateş sonucunda iki Suriyeli göçmen yaralandı. Yaralılardan biri olan ve başından vurulan Bilal Tello, önce helikopterle Rodos'taki bir hastaneye daha sonra da karısının ve çocuklarının yaşadığı İsveç'e götürüldü. Ancak Stockholm'deki Karolinska Üniversitesi Hastanesi'nde tedavi gören Tello, 4 ay sonra hayatını kaybetti. Bunun üzerine Tello'nun akrabaları Yunanistan'ı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) şikâyet etti ve 10 yıl sonra tamamlanan yargılama neticesinde Mahkeme, Yunanistan'ın aileye 80.000 avro ödemesine karar verdi.

*Cannes : 156 migrants venus demander l'asile interpellés avec Cédric Herrou

L'agriculteur militant Cédric Herrou accompagnait les migrants jusqu'à Nice puis Marseille afin de déposer une demande d'asile.

Le Monde avec AFP

Publié le 25 juillet 2017 à 11h33, modifié le 25 juillet 2017 à 13h32 · 🕒 Lecture 2 min.

Haber 3: *Cannes: Sığınma Talebinde Bulunan 156 Göçmen Cédric Herrou ile Birlikte Tutuklandı²⁷

²⁶ Marina Rafenberg, "La Grèce condamnée par la Cour européenne des droits de l'homme après les tirs de gardes-côtes sur des embarcations de migrants", Le Monde, 17 Ocak 2024, [La Grèce condamnée par la Cour européenne des droits de l'homme après les tirs de gardes-côtes sur des embarcations de migrants \(lemonde.fr\)](https://www.lemonde.fr).

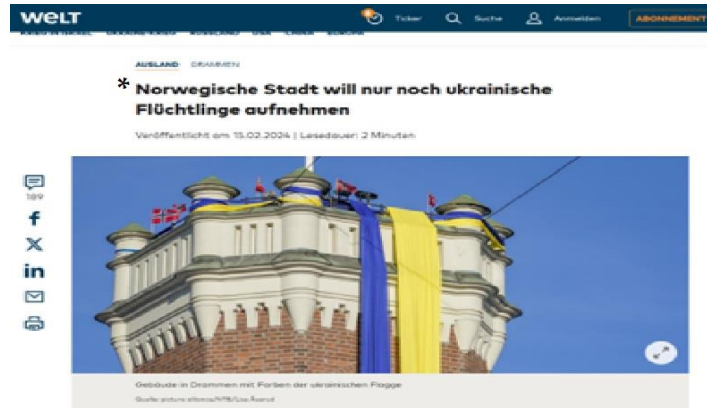
²⁷ Le Monde, "Cannes: 156 Migrants Venus Demander L'asile Interpellés Avec Cédric Herrou", 25 Temmuz 2017, [Cannes: 156 migrants venus demander l'asile interpellés avec Cédric Herrou \(lemonde.fr\)](https://www.lemonde.fr).

Le Monde Gazetesi'nin bu haberine göre, 24 Temmuz 2017 günü polis, Cannes tren istasyonunda 156 göçmeni ve onlara sığınma başvurusunda bulunmaları için yardım eden aktivist çiftçi Cédric Herrou'yu tutukladı.

Haber 4: *Müslümanların Sığınma Hakkı Konusunda Anlaşmazlık: Yeşiller: "Gauland Nefret ve Şiddet Ekiyor"²⁸

Tagesspiegel Gazetesi'nin 27 Temmuz 2016 tarihli haberinde AFD (Almanya İçin Alternatif Partisi) Genel Başkan Yardımcısı Alexander Gauland'ın talebine yer verilmiştir. Buna göre Gauland, Avrupa'daki göçmenlerin karıştığı saldırıları gerekçe göstererek bütün sığınma başvuruları işleme alınana kadar Müslümanların sığınma hakkının askıya alınmasını önermiştir. "Güvenlik nedenleriyle artık daha fazla Müslüman'ın kontrolsüz bir şekilde Almanya'ya göç etmesine izin veremeyiz" diyen AFD Başkan Yardımcısı, Yeşiller tarafından nefret ve şiddet ekmekle suçlanmıştır. Yunanistan, Fransa ve Almanya kaynaklı bu haberlerde görüldüğü üzere Avrupa genelinde sığınmacılara karşı takınılan tutum oldukça katıdır. Ancak benzer durumdaki Ukraynalı sığınmacılar için oldukça insancıl bir yaklaşım sergilenmektedir.

Haber 5: *Norveç Şehri Yalnızca Ukraynalı Mültecileri Kabul Etmek İstiyor²⁹

²⁸ Stephan Haselberger, Tagesspiegel, "Streit um Asylrecht für Muslime: Grüne Gauland sät Hass und Gewalt", Tagesspiegel, 27 Temmuz 2016, [Streit um Asylrecht für Muslime: Grüne: "Gauland sät Hass und Gewalt"](https://www.tagesspiegel.de) (tagesspiegel.de).

²⁹ Welt, "Norwegische Stadt will nur noch ukrainische Flüchtlinge aufnehmen", 15 Şubat 2024, [Norwegische Stadt Drammen will nur noch ukrainische Flüchtlinge aufnehmen- WELT](https://www.welt.de).

Welt Gazetesi'nin 15 Şubat 2024 tarihli haberine göre, Norveç'in beşinci büyük şehri olan Drammen, gelecekte yalnızca Ukrayna'dan gelen mültecileri kabul etmek istediği için öfkeyle karşılandı. İktidar partisine üye bir şahıs, belediye meclisine "kurumsal ırkçılık" suçlamasında bulunurken Başbakan Støre, şehrin kararını "yasal değil" olarak nitelendirdi.

*L'Allemagne, refuge privilégié des exilés ukrainiens

Par Thomas Wiedér (Berlin, correspondant)

Publié le 23 février 2024 à 16h30

Haber 6: *Almanya, Ukraynalı Sürgünler İçin Ayrıcalıklı Sığınak³⁰

Le Monde Gazetesi'nin 23 Şubat 2024 tarihli haberine göre, Kiev'deki bir bankada yöneticilik yapan Iryna Kravchenko, Rus işgali nedeniyle on binlerce insan gibi 3 oğlu ve küçük köpeğiyle birlikte Varşova'ya sığındı. Burada 4 gün kalan Iryna, Ukraynalı mültecilere yardım etmek amacıyla oluşturulmuş bir Facebook grubuna mesaj gönderdi ve sadece 16 dakika sonra Berlin'de yaşayan bir kadın, 4 kişilik bu aileyi köpekleriyle birlikte evine kabul etmeye hazır olduğunu bildirdi. Iryna, Berlin'e varışlarının bu kadar kısa bir süre içinde kararlaştırıldığına inanmadığını söylüyor.

Sığınmacıların Kalış Aşamasında Maruz Maruz Kaldığı Ayrımcılık

Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolü'ne göre taraf devletler mültecilere yönelik gelir getirici işler (Madde 17-19), sosyal duruma yönelik düzenlemeler (Madde 20-24) ve idari önlemler (Madde 25-34) başlıkları altında "eşitlik ve aynı şartları sağlama" taahhüdünde bulunmuşlardır.³¹ Ancak Avrupa genelinde sığınmacıların kalış döneminde söz konusu haklardan yeterince yararlanamadığı yadsınamaz bir gerçektir.

³⁰ Le Monde, "L'Allemagne, refuge privilégié des exilés ukrainiens, 23 Şubat 2024 https://www.lemonde.fr/international/article/2024/02/23/l-allemaigne-refuge-privilegie-des-exiles-ukrainiens_6218170_3210.html.

³¹ UNHCR, "Convention and Protocol Relating To The Status Of Refugees", s.22-30.

*Belgian authorities admit two-year-old girl was shot after police chase

Prosecutors confirm child found dead after police opened fire on van carrying refugees was killed by a gunshot wound

The tribunal prosecutor's office has announced that two-year-old Mawda died after a bullet entered her cheek. Photograph: Handout

Haber 7: *Belçikalı Yetkililer, İki Yaşındaki Kızın Polis Takibi Sonrasında Vurulduğunu İtiraf Etti³²

Guardian Gazetesi'nin 18 Mayıs 2018 tarihli haberine göre, Belçika'da yetkililer Mons şehri yakınlarında göçmenleri taşıyan bir minibüse polisin ateş açması sonucu hayatını kaybeden iki yaşındaki bir kız çocuğunun suratından vurulduğunu itiraf etti. Savcılar, ilk başta çocuğun akrabalarının Guardian'a verdiği ifadeyi reddedip, kızın dengesiz araç kullanımından dolayı hastalandığını veya öldüğünü söylemişti.

BBC

Home News Sport Business Innovation Culture Travel Earth Video Live

*Are asylum suicides an unfolding national tragedy?

11 October 2021

Share

Haber 8: *Sığınmacı İntiharları Giderek Artan Ulusal Bir Tragedi Midir?³³

BBC'nin 11 Ekim 2021 tarihli haberine göre, Eritre kökenli bir mülteci olarak yıllardır İngiltere'de yaşayan Henok Zaid Gebrsslasie, Coventry West Midlands'daki bir akıl sağlığı tesisinde ölü bulundu. İntihar ettiği düşünülen 23 yaşındaki sığınmacının sosyal izolasyon ve ayrımcılık nedeniyle bunalıma girmiş olabileceğine değinilen haberde ülke genelinde çok sayıda sığınmacının benzer durumda olduğuna dikkat çekildi.

³² Guardian, "Belgian authorities admit two-year-old girl was shot after police chase", 18 Mayıs 2018, <https://www.theguardian.com/global-development/2018/may/18/belgian-authorities-admit-two-year-old-girl-was-shot-after-police-chase>.

³³ BBC, "Are asylum suicides an unfolding national tragedy", 11 Ekim 2021, [Are asylum suicides an unfolding national tragedy? \(bbc.com\)](https://www.bbc.com/news/health-59888888).

* Paris : une cinquantaine de migrants dont des enfants en bas âge passent l'hiver à la rue

Haber 9: *Paris: Küçük Çocuklar da Dahil Olmak Üzere Yaklaşık Elli Göçmen Kışı Sokaklarda Geçiriyor³⁴

Euronews'in 26 Aralık 2023 tarihli haberinde, her akşam Paris Belediye Binası önünde buluşarak geceyi geçirecek yer arayan 50 göçmenin dramına yer verilmiştir. Çok sayıda küçük çocuk ve aileden oluşan bu grup, güvenli barınma taleplerini dile getirmiştir.

Sığınmacıların Geri Gönderilme Aşamasında Maruz Maruz Kaldığı Ayrımcılık

Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi ve 1967 Protokolü'nün 32. Maddesine göre, "Akit devletler, ulusal güvenlik veya kamu düzeni gerekçeleri dışında, bir mülteciyi kendi topraklarında yasal olarak sınır dışı etmeyeceklerdir."³⁵ Ancak Avrupa ülkelerinde farklı yöntem ve gerekçelerle mültecilerin sınır dışı edildiği veya bu amaca yönelik girişimlerde bulunulduğu yaygın olarak gözlenmektedir.

* Expulsion des migrants vers le Rwanda : Sunak obtient le soutien de sa majorité

Haber 10: *Göçmenlerin Ruanda'ya Sınır Dışı Edilmesi: Sunak Çoğunluğun Desteğini Aldı³⁶

³⁴ Euronews, "Paris: une cinquantaine de migrants dont des enfants en bas âge passent l'hiver à la rue", 26 Aralık 2023, <https://fr.euronews.com/2023/12/26/paris-une-cinquantaine-de-migrants-dont-des-enfants-en-bas-age-passent-lhiver-a-la-rue>.

³⁵ UNHCR, "Convention and Protocol Relating To The Status Of Refugee", s.29.

³⁶ Euronews, "Expulsion des migrants vers le Rwanda: Sunak obtient le soutien de sa majorité", 18 Ocak 2024, [Expulsion des migrants vers le Rwanda : Sunak obtient le soutien de sa majorité | Euronews](https://fr.euronews.com/2024/01/18/expulsion-des-migrants-vers-le-rwanda-sunak-obtient-le-soutien-de-sa-majorite).

Euronews'in 18 Ocak 2024 tarihli haberine göre, İngiltere Başbakanı Rishi Sunak, göçmenlerin Ruanda'ya sınır dışı edilmesi ile ilgili yasa tasarısını Avam Kamarası'nda 276'ya karşı 320 oyla kabul ettirdi. Nisan 2022'de duyurusu yapılan bu proje ile İngiltere Manş Denizi geçişli göçmen akının önüne geçmeyi amaçlamaktadır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, yasa tasarısının uluslararası hukuka uygun olmadığını ifade ederken, yapılan anketlere göre ülkede 4 Temmuz'da yapılacak olan erken genel seçimi kazanması beklenen İşçi Partisi ise iktidara gelirse yasayı yürürlükten kaldıracağını açıklamıştır.

Haber 11: *İtalya: Salvini Mültecileri Libya'ya Geri Göndermek İstiyor³⁷

Tagesspiegel Gazetesinin 19 Ağustos 2018 tarihli haberine göre, İtalya İçişleri Bakanı Matteo Salvini, Akdeniz'de kurtarılan 177 mülteciyi Avrupa Birliği'nin yardım etmemesi durumunda Libya'ya geri göndereceğini söyledi. Buna karşılık sivil toplum kuruluşları, Libya'daki koşulların kötü olduğu gerekçesiyle mültecilerin geri gönderilmesine karşı çıktı.

Avrupa genelinde sığınmacıların geri gönderimi konusunda istekli olan ülkeler, konu Ukraynalılara geldiğinde olabildiğince hoşgörülü olmakta ve imkanlarını zorlamaktadır.

*Ukraine war: 'No cap' on refugees under new UK visa scheme

Haber 12: *Ukrayna Savaşı: İngiltere'nin Yeni Vize Planı Kapsamında Mültecilere "Sınır Yok"³⁸

³⁷ Tagesspiegel, "Italien: Salvini will Flüchtlinge nach Libyen zurückschicken", 19 Ağustos 2018, [İtalya: Salvini mültecileri Libya'ya geri göndermek istiyor \(tagesspiegel.de\)](https://www.tagesspiegel.de).

³⁸ BBC, "Ukraine war: 'No cap' on refugees under new UK visa scheme", 14 Mart 2022, <https://www.bbc.com/news/uk-60731485>.

BBC'nin 14 Mart 2022 tarihli haberine göre Hükümet, yeni bir vize programıyla İngiltere'deki ev sahibi ailelerle birlikte yaşayabilecek Ukraynalı mültecilerin sayısında bir sınır olmayacağını açıkladı. Ukraynalı mülteciler için oluşturulan "Ukrayna için Evler" programı çerçevesinde Hükümet, ev sahipliği yapacaklara ayda 350 sterlin verileceğini açıkladı. Sağlık Bakanı Sajid Javid, programla destek sağlanacak kişi sayısında sınırlama olmayacağını ve bunu yapmaktan memnun olduğunu çünkü ülkesinin, sığınmacılara sığınak olma konusunda gururlu bir geçmişi bulunduğunu söyledi. Yeni programa göre Birleşik Krallık'taki insanlar, en az altı ay boyunca kendi evlerinde veya başka bir mülkte kira ödmeden kendileriyle birlikte kalacak bireyi ya da aileyi aday gösterebilecekler. Formu gönderenler Birleşik Krallık'a sığınmak isteyenlerle eşleştirilecek ve bu çerçevede belirlenen mülteciler "en az 3 yıl" Birleşik Krallık'ta kalabilecekler.

Avrupa genelinde Ukraynalılar lehine yapılan bu ayrımcılık çeşitli kesimler tarafından eleştirilmekte ve aynı hassasiyetin diğer mülteciler için de gösterilmesi talep edilmektedir.

Haber 13: *Devlet Ukraynalılar İçin Yaptığını Diğer Sürgünler İçin de Yapabilir³⁹

Liberation Gazetesi'nin 8 Temmuz 2022 tarihli haberine göre, çeşitli sivil toplum kuruluşları Paris'te, Ukraynalı mülteciler ile diğer ülkelerden gelenler arasındaki farklı kabul koşullarını kınamak için bir gösteri düzenledi. Ukraynalılara sağlanan şartların diğer ırktaki mültecilere de sunulmasını isteyen göstericiler, Ukraynalılar için ayrılmış olan barınma merkezlerinin yarısı boş kalırken, diğer mültecilerin sokaklarda yaşamasına tepki gösterdi. Ukraynalıların beyaz ırktan olması nedeniyle daha iyi muamele gördüğünü savunan göstericiler, tüm mültecilerin milliyetlerine bakılmaksızın eşit muamele görmesini talep etti.

Sonuç

Ezeli ve ebedi bir olgu olan göç, nedenleri ve sonuçları çerçevesinde toplumları derinden etkilemeye devam etmektedir. Ancak günümüzde göçler geçmişe nazaran nitelik bakımından çeşitlenirken nicelik bakımından yoğunlaşmıştır. Küreselleşme, iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve ulaşım imkanlarının artması, göçleri hızlandırmış, menzilin genişletmiş ama

³⁹ Liberation, "Ce que l'Etat a fait pour les Ukrainiens, il peut le faire pour les autres exilés, 8 Temmuz 2022, «Ce que l'Etat a fait pour les Ukrainiens, il peut le faire pour les autres exilés» - Libération (liberation.fr).

göçün doğası gereği hareket yönü değişmemiştir. Eskiden olduğu gibi sorunlu bölgelerden çıkan insanlar kendilerine ümit vadeden sahalara yönelmektedir.

Günümüzdeki göçlerin yönü genel olarak gelişmekte olan ülkelerden gelişmiş ülkelere, yani güneyden kuzeye ve doğudan batıya doğrudur. Söz konusu güzergahların ortak hedefi ise Avrupa ülkeleridir. II. Dünya Savaşı'ndan sonra işçi göçleri ile yeniden göç alan bir sahaya dönüşen Avrupa, günümüzde düzensiz göçmenlerin hedefi konumundadır. "İstenmeyen göç" olarak tanımlanan bu insan hareketliliğinin olumsuz etkilerine maruz kalmak istemeyen Avrupa ülkeleri, geliştirdikleri Birlik içi ve dışı iş birlikleriyle tedbirler almaktadır. Ancak söz konusu tedbirlerin uygulama aşamasında çarpıcı bir çifte standart göze çarpmaktadır. Özellikle Afrikalı, Asyalı ve Müslüman göçmenlere karşı oldukça sert tedbirler uygulanırken Ukraynalı sığınmacılara karşı insani bir yaklaşım benimsenmektedir. Şüphesiz tarihsel, dini ve etnik sebeplerden kaynaklanan bu ayrımcı tavır, kendisini "medeniyetin beşiği" olarak takdim eden ve Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi ile 1967 Protokolü'ne taraf olan Avrupa ülkeleri için büyük bir çelişkiyi temsil etmektedir.

Bu çalışmada Avrupa ülkelerinde hâkim olan bu ayrımcı tutumun izleri kendi medya organları tarafından yapılan haberler üzerinden ortaya konulmuştur. Bu çerçevede farklı Avrupa ülkelerinde yaşanan ve sığınmacılara yönelik ayrımcı tutumu gösteren haberler kullanılmıştır. Şüphesiz bu haber örneklerini çoğaltmak mümkündür ancak sığınmacıların geliş, kalış ve geri gönderilme aşamalarına dair çarpıcı haberler tercih edilerek söz konusu ayrımcılık vurgulanmıştır. Sonuç olarak Avrupa toplumlarında egemen olan sığınmacılara yönelik bu ayrımcı tutumun süreceğini öngörmek, gerçekleşme oranı mutlak bir tahmin olarak değerlendirilebilir. Öte yandan Avrupa'daki çeşitli sivil toplum kuruluşları, siyasetçiler ve medya kuruluşlarının da bu ayrımcılığa tepki gösterdiğini, Ukraynalılara sağlanan insani imkanların diğerlerinden de esirgenmemesi gerektiği yönündeki girişimlerini de belirtmek ve haklarını teslim etmek ahlaki bir borçtur.

Kaynakça

- Acar, Faruk ve Engin Selçuk. "Türkiye-Avrupa Birliği Mülteci Politikaları ve Suriyeli Mülteciler". Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, 2019.
- Akkaraca Köse, Melike. "Geri Kabul Anlaşması ve Vizesiz Avrupa: Türkiye'nin Dış Politika Tercihlerini Anlamak". Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi. 3.2 (2016): 195-220. (Erişim 01.01.2024).
- Bayoumi, Moustafa: They are 'civilised' and 'look like us': the racist coverage of Ukraine, <https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/mar/02/civilisedeuropean-look-like-us-racist-coverage-ukraine> (Erişim Tarihi: 01.07.2022).
- BBC, (2021, Ekim 11); Are asylum suicides an unfolding national tragedy [Are asylum suicides an unfolding national tragedy? \(bbc.com\)](https://www.bbc.com/news/uk-60731485) (16 Nisan 2024)
- BBC, (2022, Mart 14); Ukraine war: 'No cap' on refugees under new UK visa scheme <https://www.bbc.com/news/uk-60731485> (16 Nisan 2024).
- Berk, F. Mehmet. "Göç Fenomeni: Tarihsel Perspektif Bağlamında İlk İnsan Göçleri". OANNES-Uluslararası Eskiçağ Tarihi Araştırmaları Dergisi. 2, no.2 (Eylül 2020): 115-34. (Erişim 01.01.2024).
- Cengiz, Başak. "Mülteciler, Sığınmacılar ve Yasa Dışı Göçmenler". Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı Genel Yayın 686 (2011). (Erişim 01.01.2024).

- Efe, Haydar ve Nurcan Arıcı. "Göçmen Akını Karşısında AB'nin Güvenlikleştirilen Göç Politikaları". Marmara Üniversitesi Avrupa Araştırmaları Enstitüsü Avrupa Araştırmaları Dergisi. 31.2 (2023): 161-193. Erişim 01.01.2024, <https://doi.org/10.29228/mjes.447>
- EURODAC. https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/eurodac_en. (Erişim 01.01.2024).
- Euronews, (2023, Aralık 12); Paris: une cinquantaine de migrants dont des enfants en bas âge passent l'hiver à la rue <https://fr.euronews.com/2023/12/26/paris-une-cinquantaine-de-migrants-dont-des-enfants-en-bas-age-passent-lhiver-a-la-rue> (16 Nisan 2024).
- Euronews, (2024, Ocak 18); Expulsion des migrants vers le Rwanda: Sunak obtient le soutien de sa majorité [Expulsion des migrants vers le Rwanda : Sunak obtient le soutien de sa majorité | Euronews](https://www.euronews.com/2024/01/18/expulsion-des-migrants-vers-le-rwanda-sunak-obtient-le-soutien-de-sa-majorite) (16 Nisan 2024).
- EUROSOUR. https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-asylum-and-migration-glossary/glossary/european-border-surveillance-system-eurosur_en. (Erişim 01.01.2024).
- FRONTEX. <https://www.frontex.europa.eu/>. (Erişim 01.01.2024).
- Guardian, (2018, Mayıs 18); Belgian authorities admit two-year-old girl was shot after police chase <https://www.theguardian.com/global-development/2018/may/18/belgian-authorities-admit-two-year-old-girl-was-shot-after-police-chase> (16 Nisan 2024).
- Le Monde, (2017, Temmuz 25); Cannes: 156 Migrants Venus Demander L'asile Interpellés Avec Cédric Herrou [Cannes: 156 migrants venus demander l'asile interpellés avec Cédric Herrou \(lemonde.fr\)](https://www.lemonde.fr/cannes/article/2017/07/25/cannes-156-migrants-venus-demander-l-asile-interpelles-avec-cedric-herrou) (16 Nisan 2024).
- Le Monde, (2024, Ocak 17); La Grèce condamnée par la Cour européenne des droits de l'homme après les tirs de gardes-côtes sur des embarcations de migrants [La Grèce condamnée par la Cour européenne des droits de l'homme après les tirs de gardes-côtes sur des embarcations de migrants \(lemonde.fr\)](https://www.lemonde.fr/grecce/article/2024/01/17/la-grece-condamnee-par-la-cour-europeenne-des-droits-de-l-homme-apres-les-tirs-de-gardes-cotes-sur-des-embarcations-de-migrants) (16 Nisan 2024).
- Le Monde, (2024, Şubat 23); L'Allemagne, refuge privilégié des exilés ukrainiens https://www.lemonde.fr/international/article/2024/02/23/l-allemande-refuge-privilegie-des-exiles-ukrainiens_6218170_3210.html (16 Nisan 2024).
- Liberation, (2022, Temmuz 8); Ce que l'Etat a fait pour les Ukrainiens, il peut le faire pour les autres exilés «Ce que l'Etat a fait pour les Ukrainiens, il peut le faire pour les autres exilés» - Libération [liberation.fr](https://www.liberation.fr/france/2022/07/08/ce-que-l-etat-a-fait-pour-les-ukrainiens-il-peut-le-faire-pour-les-autres-exiles) (16 Nisan 2024).
- McAuliffe, Marie ve Oucho, Linda (eds.). World Migration Report 2024. (Cenevre: International Organization for Migration (IOM), 2024).
- McAuliffe, Marie ve Triandafyllidou Anna (eds.). World Migration Report 2022. (Cenevre: International Organization for Migration (IOM), 2021).
- Newslaundry, (2022, Şubat 28); 'Europeans With Blue Eyes, Blonde Hair Being Killed': Media Coverage of Ukraine Criticised for Racism, 'Europeans with blue eyes, blonde hair being killed': Media coverage of Ukraine criticised for racism [\(newslaundry.com\)](https://www.newslaundry.com/2022/02/28/europeans-with-blue-eyes-blonde-hair-being-killed-media-coverage-of-ukraine-criticised-for-racism/) (Erişim Tarihi: 16 Nisan 2024).
- Olgaç, Turuğsan ve Ali Cemal Töz. "Türk Arama ve Kurtarma Organizasyonu: Uluslararası iş birliği faaliyetleri ve yaşanan anlaşmazlıklar." Gemi ve Deniz Teknolojisi. 28.217 (2020): 44-56. (Erişim 01.01.2024).

- Ölmez, Doğukan, vd. "Adli Vakaların Çözümlemesi ve Güvenlik Amacıyla Parmak İzinin Alınmasının Önemi". Adli Bilimler ve Suç Araştırmaları. 3.1-2 (2021): 29-45. (Erişim 01.01.2024).
- Şener, Bülent. "Soğuk Savaş Sonrası Dönemde Uluslararası Göç Olgusu ve Ulusal Güvenlik Üzerindeki Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme". Güvenlik Bilimleri Dergisi 6(1) (2017): 1-30. Erişim 01.01.2024, <https://doi.org/10.28956/gbd.319977>
- Tagesspiegel, (2016, Temmuz 27); Streit um Asylrecht für Muslime: Grüne "Gauland sät Hass und Gewalt" Streit um Asylrecht für Muslime: Grüne: "Gauland sät Hass und Gewalt" (tagesspiegel.de) (16 Nisan 2024).
- Tagesspiegel, (2018, Ağustos 19); Italien: Salvini will Flüchtlinge nach Libyen zurückschicken İtalya: Salvini mültecileri Libya'ya geri göndermek istiyor (tagesspiegel.de) (16 Nisan 2024).
- Tepealtı, Fahrettin. Avrupa Birliği'nin Göç Politikaları ve Türkiye. Ankara: Pegem Akademi Yayınları, 2020.
- Tepealtı, Fahrettin. "Düzensiz Göçle Mücadele Bağlamında Avrupa Birliği'nin Sınır Yönetimi". Ed. Anıl Çamyamaç. Ulusal ve Uluslararası Boyutlarıyla Sınırlar. Ankara: Adalet Yayınevi, 2023.
- UNHCR. "Convention and Protocol Relating To The Status Of Refuges". Convention and Protocol Relating to the Status of Refugees | UNHCR. (Erişim 01.01.2024).
- Welt, (2024, Şubat 15); Norwegische Stadt will nur noch ukrainische Flüchtlinge aufnehmen Norwegische Stadt Drammen will nur noch ukrainische Flüchtlinge aufnehmen - WELT (16 Nisan 2024).